

Zadání pro semináře z předmětu
‘Mezinárodní právo veřejné II – mezinárodní právo humanitární’ (seminář č. 1)
Ak. r. 2005/2006

Situace: Dopoledne 31. března 1993, a sice v somálské vesnici Huet, která leží blízko města Obbia, najednou stanuli proti sobě dva vůdci místních znesvářených klanů, které se pravidelně střetávaly kvůli ovládnutí tamního území. Vůdce klanu Džuba Šidane Abdukar se setkal bez nenadání s vůdcem klanu Šibeli Osmanem Sovowem. Přestože byli oba ozbrojeni samopaly značky ‘kalašnikov’, zareagovali na situaci překvapivě, poněvadž se pustili do šarvátky pěstmi. Náčelník Šidane Abdukar projevil nebývalou zdatnost a protivníka omráčil. Následně si jeho bezvládné tělo naložil přes rameno a čtyři sta metrů nesl do svého obydlí v Huet, kde mu poskytl první pomoc a uložil do postele. Náhle se objevili u stavení Abdukarovi spolubojovníci, kteří se dozvěděli, co se stalo, a požadovali, aby nechal nepřítele zemřít, protože takové chování je zcela běžné u každé z válčících stran. Vůdce Šidane Abdukar se nechal přesvědčit a rozkázal odnést protivníkovu tělo za vesnici a ponechat vlastnímu osudu.

Odpoledne se vydali na pravidelnou kontrolní objížďku místních vesnic tři kanadští příslušníci mírových sil OSN (*UNOSOM II – Operation Deliverance*), a to poručík John Wright, seržant Mark Honesty a vojín Joseph Kilby, kteří objevili v křovině Sovowa. Naložili omdlelého a převezli ho do kanadského tábora mírových sil OSN umístěného za městem Obbia. Vojenští lékaři mu poskytli lékařskou pomoc, která byla úspěšná. Vůdce Sovow přišel k vědomí a cítil se lépe. Po léčebném zákroku začali Sovowa vyšetřovat další příslušníci kanadského mírového kontingentu: kapitán Edward Niclaw a poručík Georg Boland v bunkru tábora. Záhy zjistili totožnost Sovowa a snažili se získat další informace bitím a pálením cigaret na jeho šlapkách. Po těchto zákrocích Sovow znovu upadl do bezvědomí a přibližně v 16:00 hod. místního času dne 1. dubna 1993 zemřel.

Otázky:

- 1) Charakterizujte korpus smluvních pravidel, které se vztahují na daný případ.
 - a. Porovnejte Protokol II z roku 1977 a čl. 3 společný Ženevským úmlouvám z roku 1949.
 - b. Přezkoumej aplikovatelnost zásady humanity.
- 2) Posuďte aplikovatelnost smluvních a obyčejových pravidel mezinárodního práva humanitárního na mírotvornou činnost OSN a jejích orgánů.
 - a. Je OSN smluvní stranou ženevským úmluv a protokolů?
 - b. Jsou smluvní pravidla o ochraně lidských práv použitelná na činnost mírových kontingentů a příslušníků OSN.
- 3) Posuďte, zdali jsou příslušníci mírových kontingentů komatanti nebo civilisté.
 - a. Jaké zaujímají právní postavení příslušníci mírových sil?
 - b. Kdo stíhá a trestá činy spáchané příslušníky mírových sil?

Právní předpisy:

CHUTNÁ, M., JÍLEK, D., *Mezinárodní právo humanitární v dokumentech*, Brno, 1994.
HOBZA, A., *Dokumenty ke studiu mezinárodního práva*, Praha, 1931.

Povinná literatura:

POTOČNÝ, M., *Mezinárodní právo veřejné. Zvláštní část*, Praha, 1996, str. 261-305;
POTOČNÝ, M., ONDŘEJ, J., *Mezinárodní právo veřejné. Zvláštní část*, Praha, 2003.

Doporučená literatura:

ČEPELKA, Č., ŠTURMA, P., *Mezinárodní právo veřejné*, Praha, 2003, str. 681-752.